

Budapesti Gazdasági Egyetem
Pénzügyi és Számviteli Kar

Pergel Tímea

Pénzügyi és számvitel, Pénzintézeti szakirány

Felsőoktatási szakképzés

Bankkártya csalások fajtái és védekezés ellenük

2023

NYILATKOZAT

Alulírott PERGEL TÍMEA büntetőjogi felelősségem tudatában nyilatkozom, hogy a záró dolgozatomban foglalt tények és adatok a valóságnak megfelelnek, és az abban leírtak a saját, önálló munkám eredményei.

A szakdolgozatban felhasznált adatokat a szerzői jogvédelem figyelembevételével alkalmaztam.

Ezen záró dolgozat semmilyen része nem került felhasználásra korábban oktatási intézmény más képzésén diplomaszerezés, vagy záró dolgozat során.

Tudomásul veszem, hogy a záró dolgozatomat az intézmény plágiumellenőrzésnek veti alá.

Budapest, 2023. év 05 hónap 05 nap

Pergel Tímea

hallgató aláírása

Pergel Tímea
Pénzügyi és számvitel, Pénzintézeti szakirány
Felsőoktatási szakképzés
Beszámoló a szakmai gyakorlatról

2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	3
2. TEM-on Kft. bemutatása	4
3. Téma választásom	5
4. Az Országos Takarékpénztár bemutatása (OTP).....	5
5. OTP bank számlacsomagai és ahhoz igényelhető bankkártyai	6
6. Hitelek főbb típusai	9
6.1 Lakáscélú hitelek	9
6.2 Szabad felhasználású hitelek	9
6.3 Legfőbb vállalozási hitelek	10
7. Hitel nyújtás és folyósítás	12
7.1 Tájékoztatás.....	12
7.2 Hiteligénylés	13
7.3 Hitelbírálat	13
7.4 Szerződéskötés	14
7.5 Folyósítás	14
7.6 Törlesztés	15
8. Összegzés.....	16
9. Irodalomjegyzék.....	17

1. Bevezetés

Már középiskolás korom óta érdekel a pénzügyi ismeretek, ezért érettségi után egy olyan egyetemen szerettem volna továbbtanulni, ahol a megszerzett tudásomat tovább tudtam bővíteni.

Így esett választásom a BGE Pénzügyi és Számviteli kar felső oktatás szakképzésre, és ezen az egyetemen kezdtem el tanulmányaimat.

Ebben a félévben szakmai gyakorlaton vettem részt. Fontos volt számomra, hogy egy olyan háttérű cégnél helyezkedjek el, ahol gyakorlati tudásra tudok szert tenni, illetve a munkatársakkal is jól kapcsolatot tudjak kialakítani.

A képzésem során pénzügyi oktatásban vettem részt, de egy olyan helyet választottam, ahol elsősorban könyveléssel foglalkoznak. Így esett a választásom az egyetem Karrier Platformján is megtalálható, TEM-on Kft-re. Már a hirdetésük is megfogott, hiszen olyan ajánlatot kínáltak, amivel a közel jövőben szívesen foglalkoznék. A választásomba az is szerepet játszott, hogy ez a cég a lakhelyemhez képest viszonylag közel található.

Az elmúlt 14 hétben számtalan dolgot tanulhattam meg a munkatársaimtól. Az ott eltöltött idő során rá kellett jönnöm, nem olyan egyszerű a könyvelői hivatás. Nagyon sok dolog összefügg egymással, nélkülözhetetlen a naprakész információk, a hatályos jogszabályok ismerete, enélkül nehéz ezt a feladatot ellátni. Viszont nagyon jó volt rálátni arra, hogy hogyan működik a valóságban egy könyvelési folyamat, hiszen az egyetemen csak elméleti oktatást kaptunk erről feladatok segítségével. Jó volt látni a mai jogszabályoknak megfelelő számlákat, bizonylatokat, kivonatokat is. Megismerkedhetem a különféle számlázó oldalakkal is. A gyakorlatom végére bár sok új dologgal megismerkedhettem, mégis úgy érzem, hogy még van hová fejlődnöm. A cégnél dolgozó kollegák mindenben segítségemre voltak, sok mindenre megtanítottak, ezért nagyon hálás vagyok nekik. Jól hangulatban és tapasztalatokkal teli heteket töltöttem el a szakmai gyakorlatom ezen helyén.

Először is szeretném részletesen bemutatni azt a céget, ahol a szakmai gyakorlatomat töltöttem, majd a beszámoló végén fogom a megadott témákat részletezni.

2. TEM-on Kft. bemutatása

Forrás: Temon Könyvelőiroda (2021) honlapja

A 2008-ban ezt a könyvelőirodát azzal a szándékkal hozták létre, hogy olyan szolgáltatásokat nyújtsanak más vállalatoknak, amivel hatékony és tudatos működést eredményeznek. Nem meglepő, hogy partnerek elégedettek a céggel, hiszen a TEM-on Kft. dolgozói elszántak, jól képzettek, és példa értékű magatartással végzik munkájukat.

Szolgáltatásaik:

- gazdasági társaságok részére teljes körű számviteli nyilvántartás
- adóhatósági, járulékigazgatási és egyéb bevallások, kötelező jelentések, éves vagy évközi beszámolók készítése
- tájékoztatást nyújtanak: a várható befizetési kötelezettségekről és bevallási határidőkről
- havonkénti adatok és kimutatások készítése a cégekről (pl: főkönyvi kivonatokat, tárgyi eszközöket...)
- lehetőséget biztosítanak a könyveléshez és analitikus nyilvántartáshoz kapcsolódó kimutatások angol nyelven történő elkészítésére
- további szolgáltatásuk a teljes körű bérszámfejtés és nyilvántartás
- tanácsadás ügyfelek részére

3. Téma választásom

A témák közül azért esett választásom az OTP bank bemutatására, mert már 14 éves korom óta ennek a pénzintézménynek vagyok én is az ügyfele, illetve Magyarországon ez az egyik legrégebben működő bank. A könyvelési munkám során azt tapasztaltam, hogy egyes cégek előszeretettel ezt a pénzintézményt választják.

4. Az Országos Takarékpénztár bemutatása (OTP)

Története:

A Bank elődje, az Országos Takarékpénztár Nemzeti Vállalat néven futott, amely 1949. március 1-jén jött létre, ekkor csak pár budapesti fiókokkal és néhány kirendeltséggel rendelkezett. A kezdetben lakossági betétgyűjtéssel, állami kölcsönügyletekkel és hitelnyújtással foglalkozó pénzintézet folyamatosan bővítette tevékenységi körét.

1970- ben a tanácsok pénzügyeinek kezelésével, valamint a kétszintű bankrendszer kialakítása után, 1980-ban megkezdte a pénzügyi szolgáltatások nyújtását a vállalatok számára is.

Az 1990-es években több változáson esett át a bank. Például, hogy átalakult részvénytársasággá, létre jöttek leányvállalatok, továbbá több szolgáltatásokat tudott nyújtani. Ezek közé sorolható a nyugdíjpénztár, a lakástakarékpénztár, az egészségpénztár, a jelzálogbank, a faktoring, továbbá a lízing.

Ebben az évszázadban még sikerült a számítástechnikai rendszerrel versenyképesség növekedést elérni, és újabb szolgáltatásokat bevetni, annak érdekében, hogy a bank még jobban hatékonyabban tudjon működni.

Majd a 90-es évek végén egy újabb nagyobb lépésre tettek szert, ugyanis létre jött az OTP direct szolgáltatás, mely lehetővé tette, hogy az ügyfelek több ügyet is el tudjanak intézni kényelmesen otthonról, az internet segítségével. Ettől fogva a bank egyre jobban fejlődött és a napjainkban több millió ügyfélnek kínál pénzügyi szolgáltatásokat, magánszemélyeknek, vállalkozásoknak, szervezeteknek is.

5. OTP bank számlacsomagai és ahhoz igényelhető bankkártyái

Lakossági alapvető számlacsomagok, bankkártyák:

Ebben táblázatban összehasonlítom az aktív és a klasszikus bankszámlacsomagot és azoknak a bankkártyáit:

Rendszeres jövedelemmel rendelkezőknek		
	ELŐNY	HÁTRÁNY
AKTÍV számlacsomag hozzá tartozó bankkártyák: <ul style="list-style-type: none"> • Mastercard Online • Visa Classic • Mastercard Standard • Visa Online 	-elsősorban online ügyintézéshez ajánlott -használati szokásokhoz lehet igazítani -100 000 Ft-ig 1 hónapban korlátlan számban utalhat (344 Ft/hó) - idegen ATM készpénzfelvétel esetén kedvezőbb díj -csoportos beszédési díj alacsonyabb, mint KLASSZIKUS számlacsomag -kedvezménycsomagok igényelhetők - a betéti kártyát világszerte elfogadják - A számlát online az OTP mobilalkalmazásban vagy videóhívással is lehet igényelni	-teljes ügyintézés Internetbankban 172 Ft/hó -kibocsátási díjat kell fizetni -a betéti kártya éves díja a 2. évtől már nem ingyenes -a kártya havi díja 516 Ft/hó
KLASSZIKUS számlacsomag hozzá tartozó bankkártyák:	-használati szokásokhoz lehet igazítani -idegen ATM készpénzfelvétel esetén kedvezőbb díj	-elsősorban bankfióki ügyintézéshez ajánlott -az átutalási díj az átutalt összeg 0,35%-a -csoportos beszédési díj

<ul style="list-style-type: none"> • Mastercard Online • Visa Classic • Mastercard Standard • Visa Online 	-kedvezménycsomagok igényelhetők -világszerte elfogadják -havi díja 171 Ft/hó	magasabb, mint az AKTÍV számlacsomag -a banki szolgáltatás havi díjnál csak olvasói jogosultság -a kibocsátási díjat kell fizetni -a betéti kártya éves díja a 2. évtől már nem ingyenes -a számlát csak online vagy személyesen lehet megnyitni
---	---	--

forrás: Saját szerkesztésű – OTP bank honlap

Ebben táblázatban összehasonlítom a Junior és a Smart bankszámlacsomagot és azoknak a bankkártyáit:

Fiataloknak és pályakezdőknek		
	ELŐNY	HÁTRÁNY
JUNIOR hozzá tartozó bankkártya: <ul style="list-style-type: none"> • Mastercard Online Junior kártya 	-14 kortól már igényelhető, illetve 14 év alatt is -számlavezetési díja 0Ft/hó -idegen ATM készpénzfelvétel esetén kedvezőbb díj -teljes ügyintézés Internetbankban díjtalan -a betéti kártyának nincs éves díja -a betéti kártyát világszerte elfogadják -a számlát online az OTP mobilalkalmazásban vagy videóhívással is lehet igényelni	-csak 24 éves korig vehető igénybe -csoportos beszedési díj magasabb, mint SMART számlacsomag -kedvezménycsomagok nem igényelhetők
SMART hozzá tartozó	-használati szokásokhoz lehet igazítani	-elsősorban online ügyintézéshez ajánlott

bankkártya: <ul style="list-style-type: none"> • Mastercard Online Smart 	-csoportos beszedési díj kedvezőbb -kedvezményesomagok igényelhetők -világszerte elfogadják	-számlavezetési díj csak akkor 0Ft/hó, ha a jövedelem eléri a mindenkori minimálbért -a banki szolgáltatás havi díja csak kizárólag az Internetbankban történő ügyintézésnél 0 Ft, telefonon keresztül, illetve bankfiókban fizetni kell -a betéti kártya éves díja a 2. évtől már nem ingyenes -a számlát csak online vagy személyesen lehet megnyitni
---	---	--

forrás: Saját szerkesztésű – OTP bank honlap

A bank a vállalatoknak számára is nagyszerű számlacsomagokkal tud szolgálni, kisvállalatoknak és nagyvállalatoknak.

Ilyen például a Start számlacsomag, amivel a kis vállalatoknak nyújt segítséget a nem olyan rég indított saját cégüknek.

A Nagyvállalatoknak két speciális szolgáltatást is tud nyújtani a bank. A Komfort számlacsomag és a Gold számlacsomag. Mivel olyan cégeknek ajánlják, akik nagy számlaforgalommal, illetve aktívan használják az elektronikus banki szolgáltatásokat és igénylik is.

A vállalkozásoknak szánt számlacsomagokhoz, a cégek tudnak igényelni üzleti bankkártyákat.

6. Hitelek főbb típusai

A hitel az egy olyan pénzügyi művelet, amelynek elsősorban egy megadott bizalomra épül. Ugyanis a hitelező lemond valamilyen ügylet kifizetéséről, avagy közvetlenül pénzt ad a tartozó félnek, aki a hitelszerződésben lévő határidőre kifizeti a megállapodott összeget, vagyis a tartozását. Ezt leginkább a bankok szokták nyújtani, ami után kamatot is kell fizetni.

6.1 Lakáscélú hitelek

Vásárláshoz vagy építkezéshez:

- ❖ használt ingatlan vásárlás
- ❖ új ingatlan vásárlás
- ❖ építkezés

Bővítéshez vagy korszerűsítéshez:

- ❖ meglévő ingatlan felújítás
- ❖ meglévő ingatlan korszerűsítés
- ❖ meglévő ingatlan bővítése

6.2 Szabad felhasználású hitelek

Jövedelemfedezetű hitelek:

❖ személyi kölcsön

Az OTP Személyi Kölcsönt vagy a Minősített Fogyasztóbarát Személyi Hitelt akkor ajánlja a bank, ha egyszeri, nagyobb összegre van szüksége, amit ingatlanfedezet nélkül, bármire szabadon felhasználhat.

❖ folyószámlahitelek

Az OTP Folyószámlahitel egy biztonsági tartalék a fizetési számlán. Ha hó végére elfogy a pénze az ügyfélnek, akkor ebből a tartalékból - a felhasználható hitelkeret erejéig - továbbra is fedezheti kiadásait.

❖ babaváró kölcsön

A Babaváró kölcsön a gyermekvállalás előtt álló házaspároknak nyújt anyagi segítséget, melyet az OTP Bank akár 10 millió forint szabad felhasználású és kamatmentes kölcsön formájában folyósít.

❖ **áruhitel**

A fix kamatozású, gyorsan elérhető kölcsönrel termékeket és szolgáltatásokat vásárolhat a kliens már 50 000 forinttól, bizonyos feltételek mellett önerő nélkül is.

Megtakarításfedezetű hitelek:

❖ **lombard hitel**

Ezt a forintalapú hitelt a banknál elhelyezett betétjeinek vagy értékpapírjainak fedezete mellett igényelheti, és bármire szabadon felhasználhatja.

Hitelek hallgatóknak:

❖ **diákhitel**

Ideális hitel azoknak, akik felsőoktatásban tanulnak és egy alacsony kamatozású hitelre vágnak.

Egyéb szolgáltatású hitelek:

❖ **otthonfelújítási hitelek**

Ebből a hitelből fedezheti lakása felújítási költségeit, hogy utólag otthonfelújítási támogatást vehessen igénybe. Évi fix 3 százalékos kamattal, legfeljebb 10 évre igényelhetik azok a szülők, akik legalább egy gyermeket nevelnek.

6.3 Legfőbb vállalkozási hitelek

❖ **rövid lejáratú hitelek**

Amennyiben vállalkozása rendszeresen jelentkező likviditási gondokkal küzd, váratlan kiadásai jelentkeztek vagy forrásigénye átmenetileg megnőtt, akkor rövid lejáratú hitelek egyikét ajánlja a pénzügyintézet.

❖ **hosszú lejáratú hitelek**

Vállalkozása ingatlan vagy pénzeszköz fedezete, vagy magánszemély készfizető kezessége mellett hosszabb lejáratú, nagyobb összegű hitelt igényelhet.

❖ **agrár hitelek**

Hosszú lejáratú fejlesztési hitel az agrárjellegű tervek megvalósítására: termőföldvásárlásra, beruházásra, hitelkiváltásra és akár szabad felhasználásra is igénybe vehető.

7. Hitel nyújtás és folyósítás

A hitelnyújtás felvételeihez egy olyan hitel típust választottam, ami Magyarországon sokan vesznek igénybe. Ezért a lakáshitelen keresztül fogom bemutatni, hogy milyen folyósítás lépései vannak a kapcsolatfelvételtől egészen a folyósítás utáni időszakig.

Lépések ikonok segítségével:

forrás: OTP Bank Hivatalos oldala

7.1 Tájékoztatás

Az ügyfél számára érdemes tájékozódnia a hitel típusokról és feltételekről, mielőtt hitelt kíván felvenni. Ehhez az OTP bank oldala segítséget nyújt online kalkulátorral és számtalan videókkal.

Ha már van valamilyen elképzelése a partnernek, vagy csak szeretné tudni, hogy mennyi hitelt kaphat, akkor felkeresheti bármelyik bankfiókot, hogy az ott lévő ügyfélszolgálati munkatárs megválaszolhatja az esetleges kérdéseket, illetve megbeszélheti vele a következő lépéseket. Az ügyintézők segítenek a megfelelő hitel kiválasztásában és az esetleges lakáscélú állami támogatás igénylésében.

Akár kérhet tanácsadójától ingyenes előzetes vizsgálatot, hogy mennyi hitelt kaphat, amelyhez nem szükséges igazolnia a jövedelmét és az ingatlan várható értékét. Az személy által megadott adatok alapján majdnem teljesen megmondják, hogy mennyi hitelt kaphat.

A hitel igényléséhez szükséges lesz az adatok dokumentálása, az ingatlan elfogadható értékének meghatározásához pedig szakértői értébecslésre lesz szükség.

7.2 Hiteligénylés

Az ügyfél már a tájékoztatáson keresztül, a tanácsadója segítségével kiválasztotta, hogy milyen típusú és mekkora hitelt szeretne igényelni.

A tájékoztatás végén kapott listán alapulóan, a partnernek össze kell gyűjtenie a hiteligényléshez szükséges dokumentumokat és ki kell töltenie a megadott nyomtatványokat. A dokumentumok fajtája attól függ, hogy milyen célra kéri a hitelt. Például lakásvásárlás vagy lakásépítés esetén más ügyíratra van szükség. Az igénybe vett állami támogatás is befolyásolja az irományok számát, mivel a jogosultság ellenőrzése több dokumentumot igényel.

Miután összegyűjtötte a szükséges iratokat, az ügyfél előzetesen időpontot kell foglaljon a hiteligény beadásához. Az ügyfél személyes tanácsadója ellenőrzi a gyűjtött és kitöltött dokumentumokat, és ha ezek megfelelőek, elindul a hiteligénylés. Az ügyintéző tartja a kapcsolatot az ügyféllel és tájékoztatja a következő lépésekről és teendőkről, így mindig naprakész lesz az igénylés elbírálásának folyamatáról.

7.3 Hitelbírálát

Az ügyfél hiteligényének elbírálása az általa benyújtott dokumentumok alapján történik, amelyek alapján a bank megállapítja, hogy hitelképes-e és ha igen, akkor milyen összegű hitelt tud nyújtani. A személyes tanácsadó az egész folyamat során segíti az ügyfelet és tájékoztatja arról, hogy hol tart a hitelbírálát folyamata.

A hitelbírálát során a fedezetként felajánlott ingatlan értébecslése is szükséges, amelyet a bank által megbízott értébecslő végzi el, miután megtekinthette az ingatlant. Az értébecslés eredménye, valamint az igazolt jövedelem alapján dönt a pénzüintézet arról, hogy elfogadja-e a hiteligényt.

Az ügyfél személyes ügyintézője néhány napon belül tájékoztatja a hitelbírálát eredményéről. Ha a hitelbírálát pozitív eredménnyel zárult, akkor megbeszéljük a szerződéskötés időpontját és az esetleges további teendőket.

7.4 Szerződészkötés

A bank a hitelbírálat után megkezdi a szerződéstervezetek elkészítését, beleértve a kölcsönszerződést, amely tartalmazza a kölcsön feltételeit, valamint a jelzálogszerződést, amely alapján az ingatlanra jelzálogjogot jegyeznek fel. A jelzálogjog a bank biztosítéka, amely lehetővé teszi a hosszú futamidőt és alacsony kamatot. A szerződések aláírása előtt legalább három nappal elküldik a személynek azok tervezetét, hogy elegendő idő legyen az átolvasásukra.

Az ügyfél felelős azért, hogy elolvassa a szerződés tervezeteket, és feltegye a tanácsadójának esetleges kérdéseit, amelyekre teljes körű választ kap. A szerződészkötés előzetesen egyeztetett időpontban a bankfiókban történik. A szerződészkötést követően az illetőnek további feladata van, nevezetesen a szerződések közjegyzői okiratban történő rögzítése. Amennyiben igényli, a bank közjegyzőt ajánl és segít időpontot foglalni.

7.5 Folyósítás

Az ügyfélnek teljesítenie kell a kölcsönszerződésben foglalt folyósítási feltételeket, mielőtt a bank átutálná a kölcsön összegét. Ezek a feltételek például lehetnek: bankszámla nyitása az adott banknál, lakásbiztosítás kötése az ingatlanra, és a kölcsön folyósításával összefüggő banki és földhivatali költségek befizetése. A pénzügyintézet felelős a jelzálogjog bejegyzésének elintézéséért a földhivatalnál, majd ezután elutalja a kölcsön összeget a szerződésben meghatározottak szerint. A hitel céljától függően erre egy összegben vagy részletekben kerülhet sor.

Miután a hitel folyósításra került, az ügyfélnek már csak egy feladata van, biztosítani, hogy minden hónapban a megadott napon levonhassa a törlesztő részletet a bankszámlájáról. Ezzel együtt a személyes tanácsadója továbbra is segíti az ügyfelet a hitel kapcsán felmerülő kérdésekkel és problémákkal.

7.6 Törlesztés

A kölcsönszerződés futamideje alatt az ügyfél bármikor dönthet az elő- vagy végtörlesztés mellett. Az előtörlesztés egy egyszeri nagyobb összeg befizetését jelenti, míg a végtörlesztés a teljes tartozás egy összegben való kifizetését jelenti. Mindkét esetben az előtörlesztési díjat felszámítjuk. Az előtörlesztés hatására a tőketartozás csökken, így a törlesztő részlet is alacsonyabb lesz. Évente a bank értesíti az ügyfelet a fennálló tartozás csökkenéséről. Ezen felül törlesztési tervet is küldenek, amely tartalmazza a hátralévő törlesztőrészek összegét és a fennálló tartozás állapotát, ha a szerződésben meghatározott módon történne a törlesztés.

Ha az ügyfélnek nehézséget jelent a törlesztés, érdemes bizalommal fordulnia tanácsadójához, aki többféle segítséget tud nyújtani. Például a futamidő meghosszabbításával csökkenthető a törlesztőrészlet, amíg az ügyfél átvészeli a fizetési nehézséggel terhelt időszakot.

8. Összegzés

A szakmai gyakorlatomat nagy izgalommal vártam, hiszen még nem dolgoztam cégnél. Az első hét nehéz volt számomra, de minél több feladattal ismerkedtem meg, egyre jobban belejöttem a nekem szánt munkafeladatokba. A gyakorlat során az elméleti órákon tanult ismereteket sikerült jobban elmélyítenem. Ebben nagy segítségemre volt, az ott dolgozó munkatársak. Bátran fordulhattam hozzájuk, mindig türelmesen és kedvesen bántak velem. Jó volt látni, hogy egy könyvelőiroda hogyan működik, milyen feladatokat lát el, hogyan bántik az ügyfeleivel. Az elmúlt 14 hét arra volt jó, hogy megerősítsen abban, hogy a képzés elvégzése után könyveléssel szeretnék foglalkozni.

9. Irodalomjegyzék

TEM-on Könyvelőiroda hivatalos honlapja (2022), letöltés helye:
<http://www.temon.hu/>; letöltés ideje: 2022.04.29

OTP bank hivatalos honlapja (2022), letöltés helye:
<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Rolunk/Tortenet>;
letöltés ideje: 2022.05.01

OTP bank hivatalos honlapja (2022), letöltés helye:
<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Bankszamlak/Ujatszeretnek>;
letöltés ideje: 2022.05.01

OTP bank hivatalos honlapja (2022), letöltés helye:
<https://www.otpbank.hu/portal/hu/MKV/Uzletikartyak>;
letöltés ideje: 2022.05.01

OTPBusiness hivatalos honlapja (2022), letöltés helye: <https://otpbusiness.hu/face-ui/lobby/product-selector>;
letöltés ideje: 2022.05.01

OTP bank hivatalos honlapja (2022), letöltés helye:
<https://www.otpbank.hu/portal/hu/MKV/Hitelezes>;
letöltés ideje: 2022.05.02

OTP bank hivatalos honlapja (2022), letöltés helye:
<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Hitelek>
letöltés ideje: 2022.05.02

OTP bank hivatalos honlapja (2022), letöltés helye:
<https://www.otpbank.hu/portal/hu/Lakashitel>; „Mi történik a hitelfelvétel során?”
pontnál
letöltés ideje: 2022.05.02

MUNKANAPLÓ

a kötelezőszakmai gyakorlat idejéről felsőoktatási szakképzés nappali tagozatos hallgatói részére

A CÉG NEVE: TEM-on Kft.	A HALLGATÓ NEVE: Pergel Tímea Neptunkód: G3R0PA Szak/szakirány: Pénzügyi és Számviteli kar / pénzügyi
Munkahelyi vezető neve: Köbli Tímea	Munkahelyi vezető beosztása: Cégvezető

Időintervallum (hónap, nap)	Elvégzett feladatok
1. hét	<ul style="list-style-type: none">• megismerkedni a könyvelési programmal és hálózati szerverrel• bankkivonatok lekönyvelése, lekontírozása, lefűzése
2. hét	<ul style="list-style-type: none">• egyes cégeknél a másolat számláit kicserélni az eredetire• hiányos számlákat kinyomtatni és azokat is lekönyvelni• szállítók, pénztár, vevők kontírozása
3. hét	<ul style="list-style-type: none">• rezsi és számlatörténet bejegyzés részleteit lekönyvelni• előállítani bérleti díj számlákat
4. hét	<ul style="list-style-type: none">• kisadózókat összeírni excel táblázatokba• februári számlák könyvelése
5. hét	<ul style="list-style-type: none">• külföldi bankok könyvelése• OTP bankos jutalékok könyvelése• átvezetési számlák átellenőrzése
6. hét	<ul style="list-style-type: none">• főkönyvek ellenőrzése• kiegyenlíteni szállítókat, vevőket• leltár készítés

7. hét	<ul style="list-style-type: none">• alapítási szerződéseket és mérlegkészítéseket átjavítani• adás-vételi szerződéseket lekönyvelni• márciusi számlák könyvelése
8. hét	<ul style="list-style-type: none">• leltár és nyilvántartó fájlok átnézése• tagi kölcsön szerződés módosítása
9. hét	<ul style="list-style-type: none">• bankon lévő tagi kölcsönök excel táblázatba helyezése• cégek hiányzó kimenő számláit kinyomtatása
10. hét	<ul style="list-style-type: none">• márciusi bankkivonatok kontírozása• hiányos szállítókat kiírni• kiegyenlíteni számlákat
11. hét	<ul style="list-style-type: none">• kiállítani számlákat• HelloPay-es számlák könyvelése• rosszul könyvelt számlák javítása
12. hét	<ul style="list-style-type: none">• cégeknél ellenőrizni a bankszámlaszámokat• ÁNYK program használata• hiányzó bankok összeírása
13. hét	<ul style="list-style-type: none">• kiállítani telefon költségtérítési számlákat• rezszi számlák rendezése• április számlák könyvelése
14. hét	<ul style="list-style-type: none">• mappák szkennelése, fénymásolása• könyvelési díjak lekönyvelése• excel táblázat készítése kisebb összegű számláknak

Fent nevezett hallgató a szakmai gyakorlatát teljesítette.

Budapest, 20²² év. augusztus hó 11. nap

TEM-on Kft.
1026 Budapest, Bimbó út 119/B fszt. 1.
Adószám: 14187607-2-41

Munkahelyi vezető
aláírása

Pergel Tímea
Pénzügyi és számvitel, Pénzintézeti
szakirány
Felsőoktatási szakképzés

Bankkártya csalások fajtái és védekezés
ellenük

2023

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	3
2.	Fizetési eszközök ismertetése	4
2.1	Készpénz	4
2.2	Bankkártya	5
2.3	PayPal	6
2.4	Kriptoaluták.....	6
2.5	ATM.....	7
3.	Bankkártya csalások fajtái	8
4.	Skimming és adathalászás részletesebb szemléltetése.....	9
4.1	Skimming	9
4.2	Adathalászás/Phising.....	10
5.	Bankkártyás és átutalásos károk	11
6.	Bankok védekezése a kibertámadások ellen	13
7.	Online vásárlás veszélyei és megoldása	14
8.	Milyen formában történik az adatok visszaélése a hétköznapiakban?	17
8.1	Telefon csalások	17
8.2	Sms csalások	18
8.3	Internetes hirdetés csalások	19
8.4	E-mail csalások	19
8.5	Mobil alkalmazás csalások	20
8.6	Weboldalon keresztüli csalások	21
9.	Hasznos oldalak, programok, beállítások csalások ellen	21
10.	Összegzés	22
	Irodalomjegyzék.....	23

1. Bevezetés

A felgyorsult világ egyik következménye, hogy az emberek időhiány miatt egyre többször vásárolnak online, melyhez bankkártya szükséges. A bankok ezt az igényt felismerték és már 14 éves kortól lehet igényelni szülői beleegyezéssel vásárlásra is alkalmas bankkártyákat. Melyet hazánkban és külföldön egyaránt elfogadnak fizető eszközként.

A Covid, illetve a válság idején tapasztalható volt, hogy nem csak a fiatalok használták elsősorban a bankkártyájukat, hanem olyan személyek is, akik eddig nem szívesen vették igénybe (50 év feletti korosztály). Sajnos ezzel együtt megnövekedett a személyes adatokkal való visszaélésének száma is. És sokan „áldozatul estek” a megtévesztőknek. Egy nap alatt több millió hackertámadás történik a világban. Az elkövetők dolgát a digitális pénzforgalom ugrásszerű fejlődése is megkönnyíti, sőt újabb csalási modelleket dolgoznak ki a hiszékeny emberek becsapására. Ezekre a veszélyekre hívja fel a figyelmet a BRFK és a bankszövetség közös kampánya.

A záródolgozatot a szakirányomnak megfelelően pénzügyi témából írtam meg, melynek fókuszában a bankkártya csalások fajtái és azok megakadályozása áll. A dolgozat elején röviden bemutatom a fizetési eszközöket, majd rátérek a bankkártya csalások fajtáira. Ezt követően részletekben merően ismertetem, a skimming és az adathalászat veszélyeit. Majd ezután szemléltettem táblázattal és grafikonnal a bankkártyás és átutalásos károkat. Ezután kifejtem, hogy a bankok milyen intézkedéseket használnak a kibertámadások ellen. Későbbi fejezetben a hétköznapi problémákra hívom fel a figyelmet például az online vásárlásra vagy a telefon, sms, e-mail veszélyeiről. A csalások után általános biztonsági tippeket osztok meg az emberek részére. Zárásként, olyan szempontokat gyűjtöttem össze, amit érdemes mindig észbe tartani, hogy ne tudjanak hozzá férni a személyes adatokhoz.

Fontosnak tartom, hogy felhívjam a figyelmet arra, hogy milyen veszélyeket rejt, ha bankkártyás tranzakciót végzünk. Ezért esett a választásom erre a témára.

2. Fizetési eszközök ismertetése

Az életünkben elengedetlen a pénzeszközök használata, hiszen ez által biztonságosan, gyorsan és egyben komfortosan tudjuk elintézni a pénzügyi ügyleteinket. A fizetési eszközök folyamatát nevezzük, amikor az eladónak vagy szolgáltatónak átadjuk a pénzt a kiválasztott termékek és szolgáltatásokért cserébe. Ezeknek a használatai helyei eltérhetnek országonként, régió gazdasági helyzettől, szolgáltatások és termékek típusától, valamint az emberek vásárlási szokásaitól. Például, ha egy boltban vásárolunk, akkor általában készpénzt vagy bankkártyát használunk, míg online vásárlásoknál nagyrészt a bankkártyát vagy az online fizetési szolgáltatásokat, mint például a PayPalt alkalmazzuk leggyakrabban. Fizetőeszközök csoportosítását illetően, ide tartoznak a készpénzek, a bankkártyák, a hitelkártyák, a mobilos technikák, az online fizetési megoldások, kriptovaluták vagy egyéb digitális fizetési módok.

Ebben a részben bemutatom a leggyakoribb fizetési eszközöket és röviden azoknak az előnyeit és hátrányait fogom ismertetni.

2.1 Készpénz

Mint azt már tanulhattuk is, hogy a készpénz az egyik legősibb és legelterjedtebb fizetési forma a világon. Mivel felettébb fontos szerepet játszik a gazdaságban, ezért lehetővé teszi a vásárlók számára, hogy azonnal fizessenek a termékekért vagy szolgáltatásokért.

A készpénz fizikai formában rendelkezésre áll, azaz érmék és bankjegyek formájában. Az érméket és bankjegyeket különböző méretek és értékűek lehetnek, és minden országnak megvannak a saját pénznemei.

Azonban az utóbbi években a digitális fizetési módok elterjedése miatt a készpénz használata visszaszorulni látszik. Egyre inkább elterjedt a bankkártyák használata, a mobilfizetés és a virtuális pénztárcák. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a készpénz elveszíti jelentőségét, mivel így is vannak olyan helyek, ahol csak készpénzzel lehet fizetni.

Amit ki lehet emelni előnyökként elsősorban, hogy rögtön elérhető, nincs szükség internetkapcsolatra vagy más speciális eszközökre a használatához. Ezenkívül a készpénz használata kevésbé nyomon követhető, így az emberek jobban védeni tudják a személyes adataikat és a pénzügyi szokásaikat.

Ugyanakkor a készpénz használata hátrányokkal is járhat, például fennállhat a lopás és a veszteség kockázata. Jelentősen veszélyes lehet, ha nagyobb összeget tartunk magunknál, ezért is biztonságosabb valamilyen banki számlán tárolni a pénzünket.

2.2 Bankkártya

A bankkártyának három fő típusát különböztethetjük meg a betéti bankkártyákat, a hitelkártyákat és a banki előre fizetett kártyákat.

A pénzeszköz, lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy azonnal hozzáférjenek a banki számlájukhoz, valamint elektronikus úton fizessenek a boltokban, online áruházakban, vagy akár ATM-ekből pénzt vehessenek fel. A bankkártya ma már a modern pénzügyi világ egyik legfontosabb és legelterjedtebb eszközévé vált, mivel gyors és biztonságos fizetéseket tesz lehetővé világszerte.

A bankkártyák számos típusa létezik, amelyek különböző funkciókat és előnyöket kínálnak. Például az ATM-kártyák csak a bank automatáiból való pénzfelvételre használhatóak, míg a hitelkártyák lehetővé teszik a kölcsönzést és a vásárlások visszafizetését kamatokkal együtt.

A bankkártyák használatának előnyei közé tartozik, hogy azonnali hozzáférést biztosítanak a pénzhez, és lehetővé teszik a készpénz nélküli fizetést. Emellett a bankkártya használata általában biztonságosabb, mint a készpénz használata, mivel elveszett vagy eltulajdonított készpénz pótlása sokkal nehezebb és hosszadalmasabb lehet, mint egy eltűnt bankkártya esetén.

Azonban nem szabad elfelejteni, hogy a bankkártyák használatakor figyelni kell a biztonságra és az adatvédelemre. A bankkártya információinak és a PIN kódjának biztonságos tárolása és felhasználása elengedhetetlen a visszaélések és a csalások elkerülése érdekében. Emellett a bankkártyák használatával járó költségeket és díjakat is érdemes figyelembe venni.

2.3 PayPal

A PayPal egy online fizetési eszköz, amely lehetővé teszi az emberek számára, hogy pénzt küldjenek és fogadjanak az interneten keresztül. A PayPal egyike a legnépszerűbb online fizetési módoknak világszerte, és több millió felhasználója van.

A PayPal alkalmazásának előnyei közé tartozik a biztonságos fizetés, a gyors és egyszerű tranzakciók, valamint a nemzetközi fizetések lehetősége. Az is elérhető az emberek számára, hogy világszerte pénzt küldjenek és fogadjanak, valamint a PayPal számlák közötti pénzáttalások is ingyenesek. Lehetőség van arra is, hogy fizikai formában, feltöltött PayPal kártyával lehet fizetni például boltoknál.

Azonban fontos megjegyezni, hogy a PayPal alkalmazáskor díjak és jutalékok merülhetnek fel. Például a PayPal díjat számíthat fel az átváltási árfolyamokra, ha azok eltérnek az adott ország hivatalos fizetőeszközének árfolyamától. A PayPal továbbá jutalékot számíthat fel az átvitt összegre, és ez a jutalék az összeg mértékétől függően változó lehet. Ezekre fontos odafigyelni, ha nem akarjuk, hogy váratlanul levonjanak pénzt tőlünk.

2.4 Kriptoaluták

A kriptoaluták a legújabb fizetési eszközökhöz tartoznak, több ezer különböző kriptoaluta létezik, a legközismertebb közülük a Bitcoin. Magyarországon még nem igazán terjedt el és nem is használják, ez inkább külföldön népszerűbb. A kriptopénz lényegében lehetővé teszi a felhasználók számára, hogy anonim módon és az állami felügyelet nélkül végezzenek tranzakciókat.

A kriptoaluta használatának előnyei közé tartozik a tranzakciók anonimitása és gyorsasága, valamint a nemzetközi tranzakciók könnyűsége. Az alkalmazása általában olcsóbb, mint a hagyományos banki tranzakciók, és a felhasználók több irányban is küldhetnek és fogadhatnak pénzt a világ bármely pontján.

Azonban a kriptovaluták használata számos kockázattal is jár. Ugyanis az árfolyamokat befolyásolhatja a kereslet-kínálat változása, a pénzügyi piacok ingadozása, vagy akár a közösségi média hírei is. Ezek hatalmas pénzvesztést is okozhatnak. Továbbá előfordulhatnak még ármanipulációk, csalások és a kibertámadások. Ezért is nélkülözhetetlen, hogy használata előtt tisztába legyünk az alapvető dolgokkal, különben nagyot bukhatunk rajta.

2.5 ATM

Bár az ATM-ek nem tartoznak közvetlenül a fizetési eszközökhöz, de érdemes megemlíteni, mivel ugyanúgy a pénzügyi tranzakciók végrehajtását szolgálják.

Magyarán az ATM (Automated Teller Machine) egy olyan elektronikus készülék, amely alkalmassá teszi a banki szolgáltatásokat és tranzakciókat az ügyfelek számára. Az ügyfél számára kényelmes és gyors módja a készpénzfelvételnek és befizetésnek, valamint az egyéb pénzügyi tranzakcióknak, mint például a számlaadatok ellenőrzése, pénzutasítások és csekkek befizetése.

Az ATM-ek ma már szinte mindenhol megtalálhatóak, az üzletekben, bevásárlóközpontokban, repülőtereknél és más közterületeken, így a használójuk szinte bármikor és bárhol elérheti őket. Az ATM-ek kényelme és egyszerűsége megkönnyíti a pénzügyi tranzakciók végrehajtását az ügyfelek számára, mivel nem kell sorban állniuk a bankfiókokban vagy a postahivatalokban. A banki automaták általában 24 órán át, 7 nap a héten elérhetőek, így mások bármikor hozzáférhetnek a banki szolgáltatásokhoz.

Az ATM-eknek azonban vannak korlátai és biztonsági kockázatai is. Az ATM-ek általában csak bizonyos összegeket lehet kivenni egyszerre, és a pénzfelvételi korlátok eltérőek lehetnek a bankok között. Az automata használatakor is fontos figyelni a környező emberekre és a biztonságra, hogy megakadályozzuk az ATM-ek használata közbeni csalásokat és bűncselekményeket.

3. Bankkártya csalások fajtái

A bankkártya csalások különféle fajtái, illetve formái az utóbbi évek során egyre elterjedtebbek lettek világszerte. Főleg a Covid idején és az utáni években nem kevesen estek már áldozatul ezeknek a bűncselekményeknek. Az ilyen jellegű csalások sokféle formában megjelenhetnek, valamint a károsult különböző módon kerülhetnek kapcsolatba a csalókkal. Az alábbiakban bemutatatok egy-két gyakran előforduló bankkártya csalás típust:

1. **Skimming:** Ez a leggyakoribb bankkártya csalás típus, amely során a csalók olyan eszközöket használnak, amelyekkel az érintett bankkártyák adatait lemásolják, miközben azokat az ATM-ekben vagy más fizetési pontokon használják. Az ilyen eszközök lehetnek kártyaolvasók, amelyeket a csalók az ATM vagy a POS terminálokra helyeznek, vagy érzékelők, amelyeket a bankkártya információinak olvasásához használnak.
2. **Phishing/Adathalászás:** Ez a bankkártya csalás típus a felhasználói adatokat és jelszavakat célozza meg, amelyekre a csalók az interneten keresztül próbálnak rávenni az áldozatokat. Általában hamis weboldalt hoznak létre, amelyek hasonlítanak az áldozatok valódi banki oldalaira, és ezzel próbálják megszerezni az áldozatok személyes és banki adatait.
3. **Fizikai lopás:** Az ilyen típusú csalás során a bankkártyát az áldozatoktól lopják el személyesen, és a csalók azonnal használni tudják. Ez általában olyan helyeken fordul elő, ahol könnyen és észrevétlenül tudja kizsákmányolni a pénzt például egy buliban. Vagy akár az illető elhagyja a tárcáját és a megtalálója nem szolgálja vissza, hanem kihasználja a helyzetet.
4. **Card-not-present csalások:** olyan online vagy telefonos tranzakciókat hajtanak végre, amelyek során nem igénylik a bankkártya fizikai jelenlétét. Az áldozatok gyakran nem veszik észre, hogy a bankkártyájukat jogtalanul használták, míg nem kapnak egy olyan számlát, amelyen olyan tranzakciók szerepelnek, amelyeket ők nem hajtottak végre.

Felhívnam a figyelmet arra, hogy mennyire lényeges, hogy óvatosak és körültekintőek legyenek az emberek, amikor a bankkártyájukat használják, ezáltal elkerülhetik az ismeretlen forrásból érkező gyanús e-maileket és üzeneteket. Hasznos lehet a banki számlák rendszeres ellenőrzése is, hogy azonnal észrevegyék az esetleges téves tranzakciókat. Célszerű, hogy a károsultak értesítsék a bankjukat, ha elveszítik vagy ellopják a bankkártyájukat, ugyanis az ottani ügyintézők azonnal le tudják tiltani a kártyákat, és így megelőzhetik a későbbi pénzügyi átveréseket.

4. Skimming és adathalászás részletesebb szemléltetése

4.1 Skimming

Az ATM csalások egyik legelterjedtebb módszere az úgynevezett "skimming". Ez azt jelenti, hogy a csalók egy álcázott eszközt helyeznek az ATM-re, ami lemásolja a bankkártya adatait és eltulajdonítja azokat. Az álcázott eszköz általában nagyon hasonlít az eredeti ATM-hez, így könnyen észrevétlen maradhat. Egy másik módszer az "ATM-skimming", ahol a csalók egy kamerát helyeznek el az automatán-, amely rögzíti a PIN-kódot. Az illető távozása után a csalók lemásolják a kártyaadatokat és a PIN-kódot, majd felhasználják azokat a számlához való hozzáféréshez.

A csalások megelőzése érdekében nagyon fontos, hogy figyeljünk az ATM környezetére és magára az eszközre, amikor használjuk. Ha bármilyen eltérést vagy furcsa eszközt észlelünk az ATM-en, akkor ne használjuk azt, és haladéktalanul értesítsük a bankot. Az ATM PIN-kódjának védelme érdekében javasolt eltakarni a billentyűzetet a kód bevitelekor. A bankok is folyamatosan fejlesztik a biztonsági intézkedéseiket, és javasolják az ügyfeleknek, hogy kövessék az általuk ajánlott eljárásokat az ATM csalások elleni védekezés érdekében. Így bár az ATM csalások sajnos elterjedtek, a megfelelő odafigyeléssel és biztonsági intézkedésekkel csökkenthetjük a kockázatot.

4.2 Adathalászás/Phising

Az adathalászás egy tágabb fogalom, de bele tartozik a bankkártya-csalás is, hiszen el tudják lopni a személyes adatainkat. Az adathalászási kísérletek, csalások célja, hogy az elkövetők az bankokra vagy más vállalatra hivatkozva olyan adatokat csaljanak ki gyanútlan személyektől, amelyeket felhasználva hozzáférhetnek a csalás elszenvedőjének pénzéhez.

Gyakran arra is használják, hogy kártékony programokat juttassanak el a magánkézben lévő eszközökre, valamint vállalati rendszerekre. Ehhez tulajdonképpen botneteket alkalmaznak, amelyek képesek nagy mennyiségű személyes vagy egyéb adat megszerzésére. Általában jól ismert pénzintézetek vagy cégek, szolgáltatók, sőt, akár állami szervek nevében küldenek e-mail üzeneteket, amelyekben azt kérik a felhasználóktól, hogy elektronikus úton lépjenek be fiókjaikba, vagy adategyeztetés céljából közöljék a bankkártyaadataikat.

A levél általában egy linket is tartalmaz, hogy az érintettek könnyebben eljuthassanak a honlapra. Azonban ez nem a bank vagy cég valódi weboldalára mutat, hanem egy ahhoz kísértetiesen hasonlító vagy esetleg kívülről nem megközelíthető álhonlapra, amely többnyire a botnet valamely tagján fut.

Ez történhet az úgynevezett pharming adathalász módszerrel is: az elkövető ugyancsak egy csalárd módon felépített honlapot használ az adatok megszerzésére, azonban ebben az esetben egy rosszindulatú szoftver vagy kémsoftver segítségével az eredeti lapról egy másik, hamisított weblapra téríti el a felhasználót. Ha a gyanútlan felhasználó ezeken keresztül bejelentkezik, felhasználói neve és jelszava máris az adathalászok adatbázisába kerül. Ezt követően a bankszámlán található összegeket rövid időn belül más számlákra utalják tovább.

Az elkövetők a kicsalt adatokkal olyan visszaéléseket követnek el, amellyel könnyen jelentős anyagi károkat is okozhatnak az áldozatnak. A csalások elkövetői egyre változatosabb és egyre nehezebben felismerhető módszereket találnak ki, ezért nagyon fontos a legapróbb gyanús jelek felismerése és a körültekintő viselkedés.

Mely adatokat akarják a leggyakrabban megszerezni a támadók?

- A számla vagy bankkártya birtokosának személyes adatait (nevét, születési helyét, idejét stb.),
- az internetbanki belépéshez szükséges azonosítót,
- biztonsági kódot, jelszót vagy
- a bankkártya adatait (bankkártya száma, lejárat dátuma, háromjegyű CVC-kódja, PIN-kódja).

5. Bankkártyás és átutalásos károk

A profi bűnözők mindig új módszereket találnak arra, hogy pénzt szerezzenek törvénytelenül. Az utóbbi időben egyre gyakoribbá válik az adathalászat és a bankszámlacsallás, melynek eredményeként az illetők jelentős összegeket veszítenek el. A 2022 második negyedévében például az ügyfelek 1,4 milliárd forintot buktak számlacsallásokon keresztül, ami összehasonlítva a bankkártyás visszaélések 25 millió forintjával, szinte eltörpül.

Az adatok bebizonyítják, hogy a visszaélések nagy része már nem a fizikai bankkártyákhoz kapcsolódik. Míg 2017 második negyedévében a pénzintézetek által rögzített károk 86 százaléka bankkártyás forgalommal kapcsolatos volt, addig ma ez az arány már csak 23 százalék. Öt évvel ezelőtt, 1 millió forintos bankkártyás vásárlás esetén átlagosan 283 forint kárt okoztak, míg ma már csak 147 forintot. A csalások által érintett bankkártyás tranzakciók átlagos kára ennél is alacsonyabb, 31 200 forintról 14 300-ra csökkent.

Az előző években tett figyelmeztetések és intézkedések azonban nem voltak eredménytelenek. A bankkártyás vásárlások biztonságát a hatékony ügyfél-hitelesítés bevezetése biztosította. Ma már csak a fizikai boltokban történő vásárláshoz elegendő a kártya és a PIN-kód megszerzése, míg az internetes vásárláshoz a kártyán kívül további azonosítási lépésekre, például ujjlenyomat vagy külön kód megadására is szükség van.

Az átverők felfedezték, hogy az átutalási forgalom sokkal jövedelmezőbb terület számukra, ezért az új célpontjukká vált. Míg 2017 második negyedévében csak kilenc ilyen eset volt az elektronikus utalások terén, addig idén márciustól június végéig már 1090 visszaélés történt. Az érintettek már majdnem 80 százaléka elvesztette pénzét olyan tranzakciókban, amelyekhez semmi közük nem volt bankkártyához. Az öt évvel ezelőtti 41 millió forinttal szemben az okozott kár értéke most már eléri az 1,73 milliárd forintot.

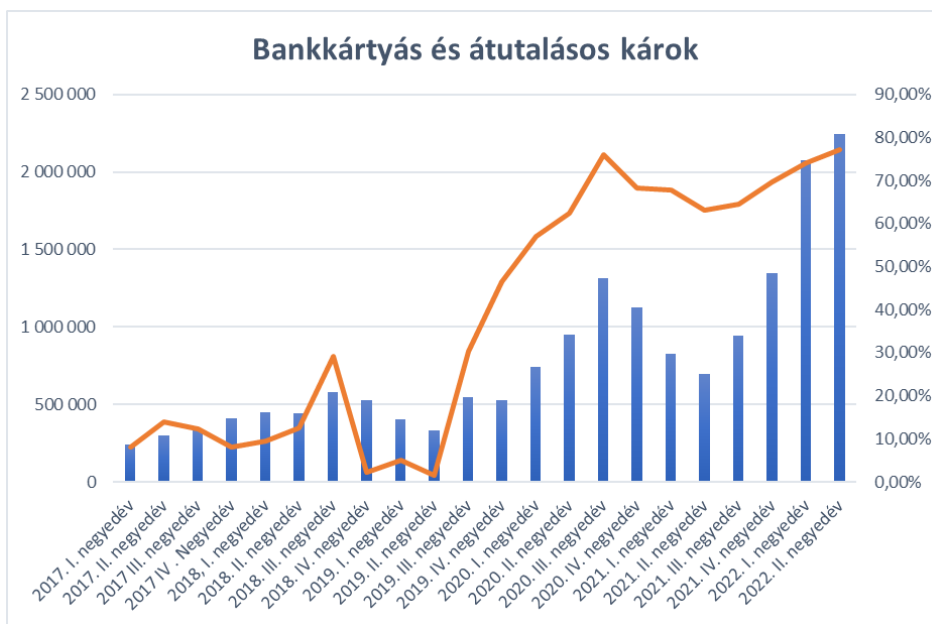
A megtévesztések terén a vállalatok érintettek a legnagyobb kárral - például a Magyar Vízilabda Szövetség 50 millió forintot utalt a csalók számlájára egy megtévesztő e-mail alapján. Azonban a bűnözők továbbra is a magánszemélyeket célozzák, akik sokkal kevésbé gyanakvóak. A 2022 második negyedévben azonosított csalások 91,5 százaléka a lakossági ügyfeleket érintette. Az összkár, amelyet a kártevők az átutalásokon keresztül okoztak a tavaszi negyedévben, meghaladta az 1 milliárd forintot. Bár kisebb, mint a vállalati károk, ez a lakosság számára is félelemkeltő.

1. Táblázat: Bankkártyás és átutalásos károk

Időszak	Összes kár (e Ft)	Átutalásos károk aránya
2017. I. negyedév	243 801	8,15%
2017. II. negyedév	297468	13,89%
2017. III. negyedév	338271	12,40%
2017. IV. negyedév	410 685	8,07%
2018. I. negyedév	448 634	9,54%
2018. II. negyedév	442 836	12,53%
2018. III. negyedév	575 855	29,20%
2018. IV. negyedév	523 982	2,31%
2019. I. negyedév	404 466	5,11%
2019. II. negyedév	330 953	1,44%
2019. III. negyedév	544 937	30,35%
2019. IV. negyedév	528 147	46,58%
2020. I. negyedév	739 202	57,13%
2020. II. negyedév	949 659	62,44%
2020. III. negyedév	1 311 121	76,00%
2020. IV. negyedév	1 123 584	68,25%
2021. I. negyedév	823 544	67,82%
2021. II. negyedév	694 893	63,06%
2021. III. negyedév	943 550	64,44%
2021. IV. negyedév	1 345 949	69,73%
2022. I. negyedév	2 075 977	74,18%
2022. II. negyedév	2 245 383	77,14%

Forrás: MNB, Index-számítás, saját szerkesztésű

2. Ábra: Az első táblázat alapján

Forrás: MNB, Index-számítás, saját szerkesztésű

A 2022 év második negyedévében az átutalásos csalások miatt bekövetkezett károk 81 százalékát az ügyfeleknek kellett viselniük, ami meghaladja az 1,4 milliárd forintot. A bankkártyás visszaélések esetében is emelkedett a felhasználók által fizetett károk összege, mivel az új, erős ügyfél-hitelesítés miatt egyértelműbb lett, hogy mikor volt szükség a kártyabirtokos aktív közreműködésére a visszaéléshez. Míg öt évvel ezelőtt a kártyás visszaélések kevesebb mint 8 százalékát, 20 millió forintot kellett elkönyvelniük az ügyfeleknek, addig idén március és június vége között már 25,7 millió forint volt az összes kár 50 százaléka. Azonban az átutalásos csalásokhoz képest ez az összeg viszonylag alacsony, mivel a bekövetkezett károk összege közel másfél milliárd forint volt.

6. Bankok védekezése a kibertámadások ellen

A bankok a modern társadalom egyik legfontosabb intézménye, mivel pénzügyi szolgáltatásaik révén lehetővé teszik az használói számára, hogy biztonságosan kezeljék pénzüket, befektetéseiket és hitelüket.

A pénzüintézet számos biztonsági intézkedést hoznak a kibertámadások elleni védekezés érdekében. Az ilyen védelmi intézkedések magukban foglalják az erősített hálózati biztonságot, a folyamatos felügyeletet és a szabályozásokat, amelyek előírják, hogy a személyek milyen szintű biztonsági intézkedéseket kell használniuk. Az egyik ilyen intézkedés a titkosított kommunikáció, amely biztosítja, hogy az ügyfél és a bank közötti adatforgalom védett legyen az illetéktelen behatolókkal szemben. Ezen kívül a bankok rendszeresen frissítik és javítják a biztonsági szoftvereiket, hogy megakadályozzák az újabb és újabb kibertámadásokat.

Továbbá arra figyelmeztetik az ügyfeleket, hogy figyeljék az online fiókjukat, és rendszeresen változtassák meg jelszavukat. A felhasználóknak ajánlott azonosítók és jelszavak használata, amelyek nehezen kitalálhatók, és ne tartalmazzanak személyes információkat. A bankok arra is ösztönzi a többséget, hogy csak megbízható forrásokból töltsék le a banki alkalmazásokat, és ne kattintsanak gyanús linkre vagy e-mailekre.

Szerencsére a pénzüintézetek szorosan együttműködnek az illetékes hatóságokkal és az iparági szervezetekkel, hogy további védelmi intézkedéseket hozzanak és tájékoztassák az ügyfeleket a kiberbűnözési veszélyekről. A bankok rendszeres képzéseket is tartanak, hogy az alkalmazottjaik tisztában legyenek a legújabb biztonsági fenyegetésekkel és a védekezési lehetőségekkel.

7. Online vásárlás veszélyei és megoldása

Az internethasználat széles körű elterjedésével egyre többen intézzük vásárlásainkat, pénzügyeinket online. A kényelmes ügyintézés azonban veszélyeket rejthet magában, ezért a kockázati tényezőkre érdemes figyelmet fordítani.

Az internet megannyi lehetőséget kínál nekünk, ahol el tudjuk intézni például a pénzügyeinket és a vásárlásinkat is online. Bár az igaz, hogy rendkívül kényelmes használni és rengetegen élnek ezzel a lehetőséggel, sajnos veszélyt jelenthet számunkra, ha nem figyelünk oda. Ezért is fontos, hogy mindig körültekintőek legyünk.

Az internetes vagy másnéven online kereskedelem mind a vásárlók, mind az eladók számára számos előnnyel jár.

Előnyök

- ❖ a vevők otthonról vásárolhatnak,

- ❖ lehetőségük nyílik az árak összehasonlítására, például, hogy melyik boltban olcsóbb az adott termék
- ❖ majd a megrendelést követően a futár házhoz hozza az árut, így a megspórolhat csomó időt

Hátrányok

- ❖ a felek a legtöbb esetben nem találkoznak egymással, így kérdéses, hogy mennyire megbízható
- ❖ a vevő a fizetést megelőzően nem látja élőben a terméket, így könnyen megesik, hogy nem azt kapja meg, amit eredetileg szeretett volna
- ❖ ez a helyzet kockázattal járhat, amelyet a csalók kihasználhatnak

Bár nem kell egyből a legrosszabbra gondolni, a rendelés során érdemes kellő körültekintéssel eljárni. Az internetes vásárlásnak alapvetően két fajtája van: történhet webshopokon keresztül és aukciós portálokon.

A webshopokban a kereskedők jellemzően új terméket árulnak, számlával, jótállással, míg az aukciós portálokon sok esetben használt termékek szerepelnek, számla és jótállás nélkül. Ennél fogva az árak alacsonyabb, de az ezzel járó esetleges kockázatot ajánlott szem előtt tartani.

Átutalás, bankkártya használat

Lehetőség van az áru előre történő kifizetésére, nem csak utánvétellel. Az előre fizetés átutalással is történhet, amelyhez előlegszámlát kapunk, amelyen a számlaszám és az átutalandó összeg szerepel. Az átutalást személyesen a bankunkban vagy az interneten keresztül is elvégezhetjük. Ehhez általában dombornyomott kártyára van szükség, de vannak nem dombornyomott kártyák is, amelyekkel lehet így fizetni. A bankkártyás fizetéshez meg kell adni a kártya adatait, mint a bankkártya típusa, száma, tulajdonos neve, lejárat ideje és a hátoldalon található biztonsági kód. Az adatok illetéktelen kézbe kerülése visszaélésekre adhat alkalmat, ezért ajánlott használni az egyes bankok által kibocsátott virtuális kártyákat, amelyekre csak a vásárlás előtt tölthetünk fel pénzt és utána már nem marad rajta.

A biztonságos banki oldal használata nagyon fontos az adatvédelem érdekében. A kereskedő dönthet arról, hogy melyik bankkal köt szerződést, de mindig ellenőrizni kell, hogy az oldal rendelkezik-e tanúsítvánnyal. A tanúsítvány megléte garantálja, hogy az oldalt tényleg a bank üzemelteti, és hogy a kapcsolat megfelelően titkosított, így elkerülhető az elküldött adatok visszafejtése. Az eladó nem kerül kapcsolatba az adatokkal, mert a bank által működtetett oldalon történik a kártyaadatok feldolgozása.

Az interneten történő vásárlás alkalmával mindenkor legyünk körültekintőek az alábbiak tekintetében:

- ❖ alaposan meg kell figyelni, hogy honnét akarunk vásárolni
- ❖ ellenőrizni kell, hogy van elérhetőségi adatok
- ❖ ha lehet, személyes átvételi módot választ
- ❖ ellenőrizni kell az eladót korábbi visszajelzéseket, közzétett adatok alapján
- ❖ utána kell olvasni véleményeknek a boltokról
- ❖ el kell olvasni az általános szerződést, hogy mit tartalmaz
- ❖ bankkártya-adatainkat csak a bank online fizetésre létrehozott oldalán adjuk meg (e-mailben soha);
- ❖ olyan oldalról szabad csak rendelni, ahol a linknél oda van írva, hogy a kapcsolat
- ❖ biztonságos, illetve csak olyan oldalt nyissunk meg ami URL <https://elöttaggal> kezdődik
- ❖ tájékozódni kell, hogy milyen pénznemben lehet vásárolni, ha külföldről rendelünk nem biztos, hogy forintba tudunk fizetni

Az online vásárlás aranyszabályai:

Ebben a táblázatban szerepelnek még több hasznos tanácsok, amelyek segítenek nekünk abba, hogy vásárlásnál mire kell figyelnünk.

Forrás: europol.europa.eu, 2022

8. Milyen formában történik az adatok visszaélése a hétköznapiakban?

8.1 Telefon csalások

A telefon csalás során az egyik fél manipulálja vagy megtéveszti a másik személyt, hogy megszerezze az adatait. Ez a tevékenység különböző formákat ölthet, beleértve a hamis hívóazonosítók használatát, a hangszalagokat, a becsapós automatizált üzeneteket, a hangreklámokat és akár a phishing támadásokat.

A telefon csalásnak számos káros hatása lehet. Például, ha az áldozatok pénzügyi veszteségeket szenvedhetnek, mikor a csalók megpróbálják megszerezni a banki vagy hitelkártya-információikat.

Hogyan lehet védekezni ellene?

- ❖ nem szabad személyes vagy pénzügyi információkat megosztani olyan személlyel, aki nem hiteles vagy nem igazolt (még akkor sem, ha például az OTP-nek az egyik alkalmazottjaként mutatkozik be)

- ❖ ne hívjunk vissza olyan telefonszámokat, amelyek ismeretlenek számunkra, vagy amelyekről gyanítjuk, hogy csalásokkal kapcsolatosak lehetnek
- ❖ érdemes szolgáltatóink által biztosított védelmi eszközöket is használni, mint például a spam szűrőket és a hívásblokkolókat, amelyek segítenek megelőzni a csalásokat és a zaklatást

8.2 Sms csalások

Eléggé hasonló a telefonos csalásokhoz, mivel itt is a személyes adatokat akarják kiszedni az illetőtől, viszont az SMS-nél linkeken keresztül szándékozzák megkaparintani. Általában hamis ajánlatokat, sürgető figyelmeztetéseket vagy fizetési követeléseket tartalmaznak, amelyekre az áldozatok jóhiszeműen nem számítanak. Az SMS csalások számos formát ölthetnek, beleértve a phishing támadásokat, a szöveges üzenetekkel való zaklatásokat, valamint a különféle átveréseket.

Az áldozatok általában nem ismerik fel az SMS csalásokat, és azonnal reagálnak a hamis üzenetekre. Azonban, ha az ember személyes vagy pénzügyi információkat adnak meg a csalóknak, az súlyos következményekkel járhat, akár elveszítheti a pénzét.

Több országban is aktívan terjed egy új adathalász támadási típus, amely hazánkat is elérte. A legújabb csalási kísérlet során egy csomag várható kézbesítéséről szóló sms segítségével próbálnak visszaéléseket indítani. Az üzenetben található link egy olyan applikáció letöltéséhez vezet, amellyel az adathalászok elérhetik az azt megnyitó személyes adatait. Így nem szabad megnyitni az sms-ben található linket.

Hogyan lehet védekezni ellene?

- ❖ ennél is arany szabály, hogy nem szabad személyes vagy pénzügyi információkat megosztani az ismeretlen számokkal vagy az Sms-ekkel
- ❖ ha valaki azt gyanítja, hogy az Sms csalások célpontjává vált, azonnal jeleznie kell a szolgáltatójának, a rendőrségnek vagy az adatvédelmi hatóságoknak
- ❖ a legjobb védelem azonban az, ha az áldozatok állandóan figyelmesek és óvatosak az ismeretlen számokkal és az SMS-ekkel kapcsolatban, és csak megbízható forrásokból származó üzenetekre válaszolnak

8.3 Internetes hirdetés csalások

A módszer lényege, hogy a keresőben megtévesztő hirdetéseket helyeznek el, amelyekre rákattintva nem a pénzintézet weboldalára vagy netbankjára jutunk el, hanem egy ahhoz hasonló weboldalra, mely egyben egy adathalász oldal. A csalók célja, hogy ezen az oldalon adjuk meg azokat a belépési adatokat, amelyekkel egyébként a netbankba szoktunk belépni. Így olyan adatok birtokába kerülnek, amelyekkel később akár tranzakciókat is indíthatnak. A nem valós internetes hirdetések ellen a bankok is küzdenek, ezeknek az eltávolítását ők tudják kérni a keresőmotor üzemeltetőjétől.

Hogyan lehet védekezni ellene?

- ❖ a hirdetéseket figyelmen kívül hagyva csak a biztonságos találatokra kattintunk rá
- ❖ a böngészőben közvetlenül írjuk be annak a banknak a webcímét, ahova el szeretnénk látogatni

8.4 E-mail csalások

Az emailen keresztüli adathalász módszernél általában az adott bank vagy vállalat nevével visszaélve igyekeznek adatokat csalással megszerezni. Ezekben az emailek olyan linkeket tartalmaznak, amelyek egy internetbanki belépő oldalra vagy egy fizetési felületre hasonlító, de hamis weboldalra vezetnek. Ha a csalás áldozata ezen a weboldalon megadja a belépési adatait, akkor azok az adatok azonnal a csalókhoz kerülnek, akik így hozzáférhetnek az áldozat bankszámlájához.

A rosszindulatú e-mailek formája különböző lehet, de a cél általában ugyanaz. A csalók hozzá akarnak férni olyan érzékeny adatokhoz, amelyekkel később pénzt csalhatnak ki tőled vagy maguk indíthatnak tranzakciókat a te nevedben. Ezek közé az adatok közé tartozhatnak:

- ❖ felhasználónevek, illetve a hozzájuk kapcsolódó jelszavak,
- ❖ PIN-kód,
- ❖ egyszer használatos kódok, amelyekkel be lehet lépni valamelyik banki felületre,
- ❖ bankkártya száma, lejárat dátuma, hátoldali kódja.

Ezt többféleképpen is elérhetik:

- ❖ megkérnek, hogy küldd el az adataidat,
- ❖ átirányítanak egy oldalra, ahol adatokat lehet megadni,
- ❖ vírussal fertőzött csatolmányt küldenek, ami letöltve az eszközön is kárt tehet.

8.5 Mobil alkalmazás csalások

A csalók e-mailben vagy SMS-ben is küldhetnek linket egy adathalász mobilalkalmazás letöltéséhez. Az adathalász alkalmazás letöltése után a csalók irányítást szerezhetnek az áldozatuk telefonkészüléke felett, így például azt is láthatják, hogy milyen belépési adatokkal éri el az internetbankot. Ezeket az adatokat felhasználva pedig a csalók is hozzáférhetnek az áldozatuk bankszámlájához.

Gyanús, hamis alkalmazások Google Play-ben vagy Apple Store-ban is megjelenhetnek, melyek első ránézésre ezek nagyon hasonlíthatnak egy adott szolgáltató hivatalos applikációjához.

- ❖ Az SMS-ből vagy emailből a link egy ismeretlen, nem valamelyik hivatalos alkalmazásáruházza vezet.
- ❖ Az alkalmazáshoz nem tartozik leírás, vagy a leírás megfogalmazása gyanút keltő, magyartalan. Az alkalmazást kevesen töltötték le.
- ❖ A telefon a letöltéskor nem megbízhatónak ítéli meg az alkalmazást és erre figyelmeztet. Ilyenkor azonnal szakítsuk meg a telepítést!
- ❖ Gyanús engedélyeket kell megadnia a telefonon az alkalmazás használatához.

8.6 Weboldalon keresztüli csalások

A legtöbb visszaélési mód alapja egy olyan hamis weboldal, amely hasonlít egy internetbanki belépőoldalra vagy egy fizetési felületre. Ha a csalás áldozata ezen a weboldalon megadja a belépési adatait, akkor azok az adatok azonnal a csalókhoz kerülnek, akik így hozzáférhetnek az illető bankszámlájához. Ezekre a megtévesztő oldalakra általában egy hamis e-mailben vagy Sms-ben kapott linkkel próbálnak meg elvezetni.

- ❖ A weboldal címében alig észrevehető elütések vannak, számokkal helyettesítenek betűket, nem “.hu”-ra végződnek, vagy esetleg gyanúsan sok ponttal elválasztott részt tartalmaznak.
- ❖ Nem láthatók a biztonságos kapcsolat jelzései a böngészőben: nem szerepel a lakat ikon a böngésző címsorában, illetve nem “https://” kezdetű a weboldal elérhetősége (URL-je).
- ❖ A bank vagy más szolgáltató hivatalos weboldaláéval nem egyezik meg a weboldal kinézete, eltér a formátuma: más betűtípust, szerkesztést, arculati elemeket, vagy esetleg hibás “disclaimert” (jogi nyilatkozatot) használnak a weboldalon

9. Hasznos oldalak, programok, beállítások csalások ellen

Zárásként szemléltetném azokat a programokat, beállításokat, amik rendkívül hasznosnak tartok és másoknak is előszeretettel ajánlom. Ezeket betartva magánszemélyként is elkerülhető a pénzügyi csalások nagyrésze és az adathalászás lopása.

- ❖ Ki hívott oldal
- ❖ Have i been pwned oldal
- ❖ Online cross-browser testing
- ❖ Google fiók biztonsági tippek (Két lépcsős azonosítás)
- ❖ Jelszókezelő program (NordPass)

10. Összegzés

A pénzforgalmi eszközök képessé teszik az emberek számára, hogy árukat és szolgáltatásokat vásároljanak. Az elmúlt évtizedben a digitális fizetési eszközök, például a bankkártyák, a mobilfizetés és a kriptovaluták egyre népszerűbbé váltak a készpénz mellett.

Ugyanakkor, a bankkártya csalások jelentik az egyik leggyakoribb bűncselekményt, amikor egy támadó jogosulatlanul hozzáfér a bankkártyához és lopja az azt tartalmazó információkat. Ez általában online vásárlások vagy ATM-ek használatakor történik.

Az adathalászat másik elterjedt bűncselekmény, amikor egy támadó hamis weboldalakat vagy e-maileket hoz létre, hogy megtévessze az embereket és ellopja személyes vagy pénzügyi adataikat. Az adathalászok általában az áldozatok e-mailjeiben vagy közösségi média fiókjaiban megjelenő csábító linkekre vagy mellékletekre kattintva jutnak hozzá az áldozatok adataihoz.

Az ilyen bűncselekmények megelőzése érdekében fontos, hogy az emberek tartsák biztonságosan a fizetési eszközeiket, kerüljék a jogosulatlan weboldalakat és linkeket, és ne osszák meg a személyes vagy a pénzügyi adataikat kétes eredetű vagy ismeretlen forrásokkal.

Miközben írtam a záródolgozatomat teljesen magával ragadott a téma, így könnyebben ment a feldolgozása is. Az áttanulmányozott oldalakról bővebb információkra leltem és volt olyan praktikus tanács is, amiről még én sem hallottam. Emellett a szüleimnek is felhívtam a figyelmét, hogy mik azok a jelek, ami gyanúra vallanak. Nem egyszer fordult elő, hogy ki tudtam deríteni, hogy egy csaló akarja megszerezni a személyes adatainkat.

Irodalomjegyzék

1. Bank360.hu (2022): Vrazsovits Rita: Banki csalások: milyen módszerek vannak, és hogyan érdemes védekezni ellenük? Letöltés helye: <https://bank360.hu/adathalaszat>
Letöltés ideje: 2022.10.04
2. Bankmonitor.hu (2014) Bankkártya vagy internetes fizetés? Letöltés helye: <https://bankmonitor.hu/cikk/bankkartya-vagy-internetes-fizetes-paypass-vs-paypal/>
Letöltés ideje: 2022.10.03.
3. Browserling oldal: Letöltés helye: <https://www.browserling.com/>
Letöltés ideje: 2022.10.10
4. Célzott kibertámadások (2018): Letöltés helye: https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/7237/C%C3%A9lzott%20kibert%C3%A1mad%C3%A1sok%203_jav.pdf?sequence=1
Letöltés ideje: 2023.03.18
5. Europol.europa.eu (2022) E-Commerce: Tips And Advice To Avoid Becoming A Fraud Victim Letöltés helye: <https://www.europol.europa.eu/operations-services-and-innovation/public-awareness-and-prevention-guides/e-commerce-tips-and-advice-to-avoid-becoming-fraud-victim>
Letöltés ideje: 2022.11.13
6. Haveibeenpwned oldal: Letöltés helye: <https://haveibeenpwned.com/>
Letöltés ideje: 2022.11.20
7. Index.hu: Letöltés helye: <https://index.hu/gazdasag/2022/11/02/bankkartya-csalas-bankszamlal/>
Letöltés ideje: 2023.03.03

8. Kihivott oldal: Letöltés helye: <https://www.kihivott.hu/>
Letöltés ideje: 2022.11.26

9. Lecloud.info (2022): Letöltés helye: <https://lecloud.info/hu/legjobb-jelszomenedzserek/>
Letöltés ideje: 2022.11.05

10. Mezei Kitti: A Kiberbűnözés aktuális kihívásai a büntetőjogban (L'Harmattan Kiadó, 2020) A Technológia fejlődés hatása az egyes gazdasági bűncselekményre

11. Mnb.hu: Bankkártyák Letöltés helye:
<https://www.mnb.hu/fogyasztovedelem/bankkartyak>
Letöltés ideje: 2022.03.06

12. OTP Bank hivatalos oldala (2022): Adathalász csalások és visszaélések formái
Letöltés helye: <https://www.otpbank.hu/portal/hu/Adathalaszat>
Letöltés ideje: 2022.12.03

13. Raiffeisen blog: (2022): A készpénz előnyei és hátrányai: tényleg jobb a bankkártya? Letöltés helye: <https://blog.raiffeisen.hu/a-keszpenz-elonyei-es-hatranyai-tenyleg-jobb-a-bankkartya/>
Letöltés ideje: 2022.11.29

14. Police.hu (2015): Az online vásárlás veszélyei Letöltés helye:
<https://www.police.hu/hu/hirek-es-informaciok/bunmegelozes/aktualis/az-online-vasarlas-veszelyei-0>
Letöltés ideje: 2022.11.24

Nyilatkozat a BGE Repozitórium Dolgozattárba feltöltött mű nyilvánossá tételéről

Név:..... PERGEL TÍMEA
NEPTUN kód: ..G3ROPA..... Tagozat: NAPPALI
Szak: PÉNZÜGYI ÉS SZÁMVITEL
Szakirány:.....PÉNZINTÉZETI (FOSZK).....
Szakdolgozat/zárodolgozat címe (továbbiakban: mű): ..BANKKÁRTYA
CSALÁSOK FAJTÁI ÉS VÉDELMEZÉS ELLENÜK.....

1. Kijelentem, hogy a mű a BGE Repozitórium Dolgozattárba való feltöltéssel más jogát nem sértem. Tudomással bírok arról, hogy az Egyetem a szerzői jogok meglétét nem ellenőrzi.
2. Kérem, hogy művem a feltöltést követően a nyilvánosság számára elérhetővé váljon.
3. Tudomásul veszem, hogy
 - Szerzői jogsértés esetén az Egyetem az érintett dokumentum elérhetőségét szerzői jogsértés tisztázása idejére átmenetileg korlátozhatja,
 - Szerzői jogsértés esetén az érintett művet a BGE Repozitórium Dolgozattárának adminisztrátora a Repozitóriumból haladéktalanul eltávolítja.

Budapest, 2023. év05..... hónap05... nap

..... Pergel Tímea
hallgató aláírása